

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

КАФЕДРА
ЕКОНОМІЧНОЇ ТА
СОЦІАЛЬНОЇ
ГЕОГРАФІЇ

XI

міжнародна науково - практична
інтернет - конференція

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали XI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)**

**Луцьк
2025**

УДК 911.3:30/33(082)

С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 29 жовтня 2025 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 XI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 224 с.

ISBN 978-617-8279-73-8

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на XI Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617-8279-73-8

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2025

© Колектив авторів, 2025

ТОП-10 експортерів та імпортерів американської продукції, млрд дол.*

№ з/п	Імпортери із США	2023 р.	2024 р.	Експортери в США	2023 р.	2024 р.	Сальдо торгівлі у 2024 р.
	Всі країни	2019,2	2064,5	Всі країни	3172,5	3359,3	-1294,8
1	Канада	352,8	348,5	Мексика	480,1	510,0	-175,9
2	Мексика	323,2	334,0	Китай	448,0	462,6	-319,1
3	Китай	147,8	143,5	Канада	431,2	422,2	422,2
4	Нідерланди	82,2	89,6	Німеччина	163,1	163,5	-87,9
5	Великобританія	74,1	79,9	Японія	151,6	152,1	-72,3
6	Японія	76,2	79,7	В'єтнам	118,9	142,5	-129,4
7	Німеччина	76,7	75,6	Південна Корея	119,7	135,5	-69,9
8	Південна Корея	64,8	65,5	Тайвань	89,9	118,7	-76,4
9	Бразилія	44,8	49,7	Ірландія	82,7	103,8	-87,2
10	Сінгапур	42,4	46,0	Індія	87,3	91,2	-49,5

* Складено за: [5].

Отже, США є одним із центрів глобальних виробничих і торговельних ланцюгів: вони експортують високотехнологічну продукцію (машини, обладнання, комп'ютери, енергетичні ресурси) та забезпечують власний ринок товарними потоками з усього світу. Частка США у світовому експорті наукомістких товарів сягає близько 20 % [2], що підкреслює їхню роль постачальника складної технологічної продукції на світові ринки. Водночас країна імпортує значну кількість проміжних та споживчих товарів, особливо з Китаю та інших регіонів, стимулюючи у такий спосіб інтеграцію у світові виробничі ланцюги. Основні торговельні партнери – це сусідні країни Північної Америки та провідні економічні регіони Азії та Європи. Така структура відображає статус США як ключового гравця глобальної економіки й забезпечує їхню центральну роль у світових торговельних ланцюгах.

Список використаних джерел: 1. Величко К. Ю. Економічне лідерство США в системі сучасних міжнародних економічних відносин. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. С. 325–333. 2. Сидоров О. А., Фісуненко Н. О., Альошина Т. В. Світова економіка та міжнародні економічні відносини : підручник. Дніпро : Арт-Прес, 2023. 400 с. 3. Top US Exports 2024. URL: <https://www.worldstopexports.com/united-states-top-10-exports/> 4. Top US Imports in 2024. URL: <https://www.worldstopexports.com/united-states-top-10-imports/> 5. Top US Trade Partners 2024. URL: <https://www.worldstopexports.com/americas-top-import-partners/>

УДК 911.3:339.5(477+450)

Лажнік Володимир

lazhnik-vi@ukr.net

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

**ДИНАМІКА ТА СУЧАСНИЙ СТАН ЗОВНІШНЬОЇ
ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ УКРАЇНИ З ІТАЛІЄЮ**

Сучасний соціально-економічний розвиток України відбувається в складних геополітичних умовах під час російського широкомасштабного вторгнення, тому вона змушена нарощувати свій зовнішньоекономічний потенціал співпраці з високо-

розвиненими країнами світу, серед яких перебуває й Італія як надійний торговельний партнер. Італія активно підтримує Україну в її євроінтеграційних прагненнях й надає їй різноманітну допомогу в умовах війни проти росії. Двостороннє торговельне співробітництво між обома країнами базується на міцній договірній основі. Започаткування відносин України з Італією відбулося після визнання Італією незалежності України 28 грудня 1991 р. й міжурядового договору, підписаного 15 квітня 1992 р. й який отримав назву «Римська угода». У цьому договорі йдеться про те, що економічне співробітництво стане складовою частиною діяльності зі сприяння реформам в Україні при узгодженні на міжнародному рівні в рамках групи семи найбільш розвинутих промислових країн та з Міжнародним валютним фондом. У цій угоді також були визначені основні напрями інвестиційного співробітництва [4]. Протягом першої половини 1990-х років формувалася договірна база умов інвестування італійського капіталу в економіку України, а з другої половини 1990-х рр. почалася активна торговельно-економічна співпраця між обома країнами. У 1997 р. товарооборот між Україною та Італією досягнув 796 млрд дол. США. На експорт українських товарів припадало 60 %, а на імпорт італійських товарів в Україну 40 % [3].

Нині Італія є одним із головних торговельних партнерів України, водночас Україна в італійській зовнішній торгівлі не відноситься до провідних країн, адже зовнішня торгівля цієї країни зорієнтована на країни-члени ЄС та економічно розвинені країни світу. За даними Державної служби статистики України, за результатами торгівлі товарами в 2017 р. Італія займала 7-ме місце серед країн світу (4,41 % серед усіх країн світу). Протягом наступних років до початку російської агресії позиції Італії були практично незмінними. Так, у 2021 р. частка Італії зовнішньоторговельному обороті України становила 4,36 %, а в 2024 р. в умовах війни вона незначна зменшилася й становила 4,09 %. У 2024 р. Італія займала 7-ме місце й залишалася одним із найбільших торговельних партнерів України серед країн світу. Перед початком російського широкомасштабного вторгнення частка Італії у 2021 р. в географічній структурі експорту українських товарів до країн світу становила 5,10 % (4-те місце), а в 2024 р. дещо зменшилася (4,64 %) й Італія зайняла 7-ме місце серед країн світу. За обсягом експорту товарів до країн ЄС вона займала 5-те місце після Польщі, Німеччини, Іспанії та Нідерландів. Водночас частка Італії в географічній структурі імпорту товарів у 2024 р. залишалася дещо меншою (3,64 %), ніж у передвоєнному 2021 р. (3,67 %). У 2024 р. Італія за обсягами імпорту товарів до України займала 6-те місце серед країн світу [1]. Водночас Україна в зовнішній торгівлі Італії не є пріоритетним партнером, займаючи 50-те місце в італійському експорті та 44-те місце серед постачальників продукції до Італії [6].

Динаміка та інтенсивність торговельно-економічних зв'язків України з Італією, як й з іншими країнами ЄС, з початку XXI ст. до сьогодні була нестабільною через геополітичні, соціально-економічні, історичні й географічні передумови та фактори. Для двосторонніх зовнішньоторговельних відносин загалом характерна значна асиметрія та нестабільність при домінуючій позитивній динаміці.

З початку XXI ст. зовнішньоторговельний оборот товарної торгівлі між Україною й Італією постійно збільшувався до світової економічної кризи 2009 рр. Після спаду обсяги зовнішньої торгівлі товарами в 2011 р. досягли показника 5,045 млрд дол. США, проте в 2012–2015 рр. відбулося зменшення обсягів у торгівлі товарами до 2,956 млрд дол. США (рис. 1). Такий спад був зумовлений незавершеністю процесів реформування української економіки, спричинений політичною нестабільністю, анексією Криму, початком військових дій на Донбасі. Надалі відбувалося зростання обсягів товарообороту з Італією з невеликим зменшенням у 2019–2020 рр. через поширення коронавірусу. Проте у 2021 р. обсяги товарообороту знову зросли до 6,145 млрд дол. США, ставши найбільшими за всі роки українсько-італійського торговельного співробітництва (рис. 1). Російське широкомасштабне вторгнення в лютому 2022 р. зумовило різке зменшення товарообороту в торгівлі товарами з Італією

до 3,45 млрд дол. США (в 1,8 раза відносно 2021 р.). У наступні роки відбулося нарощування обсягів двосторонньої товарної торгівлі до 4,51 млрд дол. США у 2024 р. (на +18,2 % відносно 2023 р.) за рахунок збільшення обсягів переважно імпорту італійських товарів. Це свідчить про активізацію українсько-італійських торговельних відносин, започатковану реалізацією положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, незважаючи на російську агресію.

Отже, протягом 2011–2024 рр. динаміка двосторонньої зовнішньої торгівлі товарами між Україною й Італією була нестійкою із загальною тенденцією до зменшення обсягів товарної торгівлі відносно 2011 р. за винятком передвоєнного 2021 р. Її тренд можна описати поліноміальною моделлю п'ятої степені при середньому коефіцієнті детермінації ($R^2 = 0,51$) (рис. 1), який вказує на помітний вплив декількох груп факторів (економічних, соціальних, військових, геополітичних та інших) на формування динаміки двосторонньої торгівлі товарами між обома країнами.

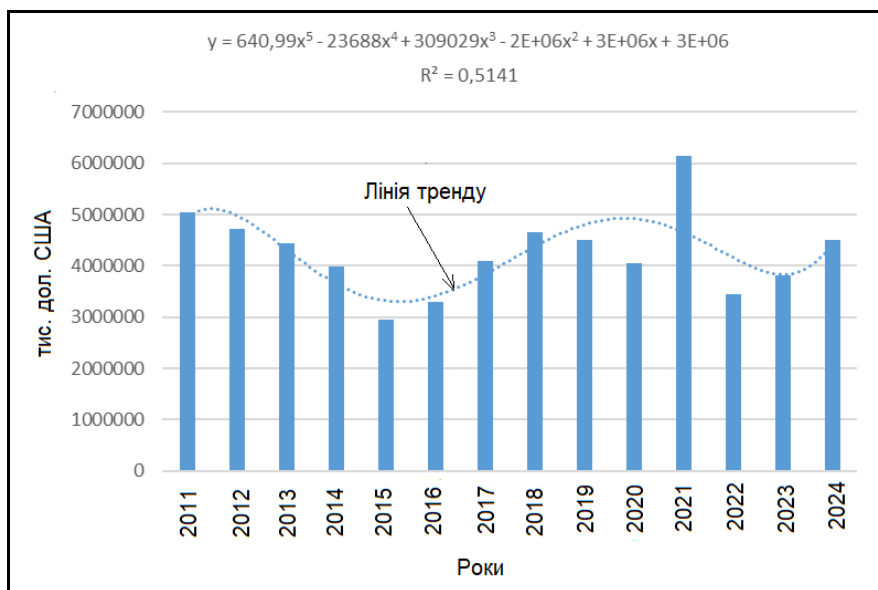

Рис. 1. Динаміка товарообороту між Україною й Італією в 2011–2024 рр.

За даними Державної служби статистики України, у 2024 р. обсяг експорту українських товарів до Італії становив 1,936 млрд дол. США, що на 23,9 % більше, порівняно з 2023 р. Збільшення обсягів експорту українських товарів пов'язане з переорієнтацією шляхів морської торгівлі на глибоководні чорноморські порти України та сухопутні транспортні шляхи через територію країн ЄС і зростанням обсягів поставок української сільськогосподарської продукції в Італію.

Товарна структура експорту українських товарів до Італії в останні роки зазнала помітних змін. Якщо в 2017 р. домінували чорні метали (49,4 %), то останнім часом домінуючими стали зернові культури, які в 2017 р. становили лише 16 % [5]. У товарній структурі українського експорту до Італії в 2024 р. різко домінували сільськогосподарські товари з невисокою доданою вартістю (рис. 2). Зокрема, в 2024 р. відносно 2023 р. відбулося значне збільшення українського експорту до Італії по деяких товарних позиціях, особливо це стосується зернових культур (збільшення на 12,5 %). Значно зросли обсяги постачання таких високотехнологічних товарів, як судна (збільшення в 44,3 раза), літальні апарати (в 24,3 раза), трикотажні полотна (у 8,2 раза), а також руд, шлаків і золи (в 6,1 раза), солей, сірки, землі та каміння (в 5 разів) та інших товарів [2]. Продовжилося збільшення експорту українських продуктів харчування та сировини до Італії, що відображає зростаючий попит на ці товари на італійському ринку.

Український експорт товарів на ринку Італії у 2024 р. був представлений зерновими культурами (переважно кукурудза, пшениця – 32,4 % від усього обсягу

експорту), жирами та оліями рослинного й тваринного походження (22,2 %), чорними металами (11,3 %) (рис. 2). При цьому з Італії імпортувалися реактори ядерні, котли та машини (16,9 % від усього обсягу імпорту), тютюн і промислові замінники тютюну (8,7 %), різні товари (7,9 %), фармацевтична продукція (6,3 %), електричні машини (5,5 %) тощо.

У 2024 р. відносно 2023 р. зменшився експорт таких українських товарів до Італії, як палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки (на -72,4 %), нікель і вироби з нього (на -97,6 %), цукор і кондитерські вироби з цукру (на -45,1 %), різноманітна хімічна продукція (на -38 %) та інші стратегічні товари [2].

Рис. 2. Товарна структура експорту товарів із України в Італію в 2024 р.

Динаміка імпорту італійських товарів до України протягом 2011–2024 рр. загалом мала зростаючу тенденцію після 2015 р. Якщо в 2015 р. загальний обсяг імпорту товарів із Італії до України становив 976,3 млн дол. США, то у передвоєнному 2021 р. він збільшився до 2675,5 млн дол. США. У 2022 р. через російську агресію відбулося помітне зменшення до 1801,4 млн дол. США, проте в наступні роки імпорт італійських збільшився й у 2024 р. він становив 2575,8 млн дол. США [1], трішки не досягнувши найбільшого показника в 2021 р. (2675,5 млн дол. США) з ростом відносно 2023 р. (+13 %).

У товарній структурі імпорту України до Італії в умовах військового стану відбулися зміни: зросла частка технологічних товарів із високою доданою вартістю і високим рівнем диверсифікованості. Так, у 2024 р., основними товарами, що імпортувалися з Італії до України були: реактори ядерні, котли, машини (16,9 %), тютюн і промислові замінники тютюну (8,7 %), інші товари різного призначення (7,9 %), фармацевтична продукція (6,3 %), електричні машини (5,5 %) та інші товари (рис. 3).

В товарній торгівлі України з Італією протягом досліджуваних років спостерігається негативна тенденція щодо обсягів торговельного сальдо. Якщо в 2011 р. торговельне сальдо було позитивним (+1033,8 млн дол. США), то в 2020 р. в умовах поширення коронавірусу воно змінилося на негативне (-199,8 млн дол. США). У передвоєнному 2021 р. сальдо стало позитивним для України (+793,8 млн дол. США), проте в наступні роки в умовах російської агресії змінилося на негативне, досягнувши -741,3 млн дол. США в 2023 р. й -640,2 млн дол. США в 2024 р. [2]. За даними Державної служби статистики України, за 7 місяців 2025 р. при обсязі торгівлі товарами між Україною та Італією 2791 млн дол. США зберігалося негативне для України сальдо (-162 млн дол. США), хоча експорт українських товарів до Італії збільшився на 19 % відносно

аналогічного періоду 2024 р. при незначному збільшенні обсягів імпорту італійських товарів (+0,7 %) [6].

Рис. 3. Товарна структура імпорту італійських товарів в Україну в 2024 р.

У географічній структурі зовнішньої торгівлі товарами між регіонами України та Італією наявна значна просторова диференціація й велика варіативність у величинах торговельного товарообороту, експорту та імпорту товарів регіонів України [1]. Помітною є просторова асиметрія й диспропорції в параметрах зовнішньоекономічної діяльності регіонів України в торговельному співробітництві обох країн. В торговельному обміні товарами переважають високорозвинені в економічному відношенні регіони України. Диспропорції зумовлені переважно низькою інвестиційною активністю, неефективною структурою експорту українських регіонів, а також російською окупацією південних і східних регіонів України. Тому міждержавна торгівля товарами в розрізі регіонів України потребує окремого детального розгляду.

Так, за даними територіальних органів Державної служби статистики України, найбільший обсяг товарного торговельного обороту у 2024 р. припадає на м. Київ (1996,2 млрд дол. США). Значно менші обсяги товарообороту з Італією мали Дніпропетровська, Київська, Львівська, Одеська, Запорізька та Закарпатська області. Найменші обсяги торговельного обороту товарами з Італією у 2024 р. мали, Херсонська (3,23 тис. дол. США) та Донецька (18,2 млн дол. США) області, а Луганська область взагалі не торгувала з Італією через тимчасову російську окупацію частин їхніх територій [2].

Регіональна структура українського експорту до Італії також дуже диференційована. Лідерами серед українських регіонів у 2024 р. були: м. Київ (489,95 млрд дол. США), Дніпропетровська, Одеська, Запорізька, Чернігівська, Львівська, Закарпатська, Київська області. Найбільші обсяги імпорту італійських товарів у 2024 р. надійшли в м. Київ, Дніпропетровську, Львівську, Київську, Харківську, Одеську та Закарпатську області. Водночас Херсонська, Луганська та Донецька області отримали незначні обсяги іспанських товарів через російську окупацію цих регіонів. Проте частка Італії була найбільшою в географічній структурі українського експорту до Італії в Донецькій (22,8 %) та Херсонській (14,9 %) областях.

Отже, в товарній торгівлі регіонів України з Італією наявна значна просторова асиметрія, оскільки Італія не має значної залежності від торгівлі з Україною через її зовнішньоторговельну орієнтацію на країни ЄС та високорозвинуті держави світу. Італія в 2024 р. займала 12-те місце у світовому рейтингу експортерів та 6-те місце серед

світових імпортерів, тоді коли Україна була лише 50-м напрямком для італійського експорту й 44-м партнером-постачальником товарної продукції до Італії [6].

В співробітництві між українськими областями та італійськими регіонами спостерігається непропорційність товарообміну, що знижує рівень реалізації економічного потенціалу багатьох українських регіонів і створює низку проблем, пов'язаних з ефективністю використання наявних природних, виробничих і трудових ресурсів. Існує сильна експортно-імпортна залежність України від товарної торгівлі з Італією з домінуванням експорту українських сировинних і продовольчих товарів та імпорту італійських високотехнологічних товарів. Тому Україна зацікавлена у збільшенні обсягів зовнішньоторговельних зв'язків із Італією в умовах російської військової агресії, у тому числі й на регіональному рівні [6].

Проведений аналіз товарного торговельного співробітництва між Україною й Італією показує, що останнім часом посилилася двостороння торговельно-економічна співпраця, незважаючи на зовнішні виклики. Стійкі торговельні зв'язки між двома країнами здатні адаптуватися в складних і мінливих умовах світової політики й економіки.

Список використаних джерел: 1. Зовнішньоекономічна діяльність. Географічна структура зовнішньої торгівлі України товарами. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> 2. Країни за товарною структурою зовнішньої торгівлі. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/index.html> 3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> 4. Спільна заява з питань економічних відносин між Урядом України і Урядом Італійської Республіки. *Зібрання чинних міжнародних договорів України*. Офіційне видання / за ред. А. М. Зленка. Т. II, Кн. 1. К., 2002. С. 332–334. 5. Сукач О. О. Активізація зовнішньої торгівлі товарами між Україною та Італією. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/323.pdf> 6. Торгово-економічне співробітництво між Україною та Італією. *Посольство України в Італійській Республіці, в Республіці Мальта та в Республіці Сан-Марино (за сумісництвом)*. URL: <https://italy.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/3155-trade>

УДК 502.174:338.45(477)

Павловська Тетяна, Баранчук Фаїна

pavlovska.tatjana@vnu.edu.ua; fbarancuk@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

НЕБЕЗПЕЧНІ ВІДХОДИ В УКРАЇНІ: СТАН ПРОБЛЕМИ У СВІТЛІ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН ТА ВОЄННИХ ЗАГРОЗ

Проблема поводження з небезпечними відходами є однією з найгостріших екологічних загроз сучасності. В умовах інтенсивного розвитку промисловості, збільшення чисельності населення, науково-технічного прогресу цивілізації відбувається зростання обсягів споживання токсичних речовин, що створює серйозну загрозу для довкілля та здоров'я людини. В Україні ця проблема особливо актуальна через недостатній розвиток системи переробки й утилізації відходів, низький рівень екологічної свідомості й застарілі технології виробництва. Крім того, у період воєнних дій, які, на жаль, тривають на території країни, значно збільшується обсяг небезпечних відходів військового та медичного походження, що потребує оперативного реагування й відповідного управління. Таким чином, питання моніторингу, класифікації та безпечного поводження з небезпечними відходами є одними з ключових для забезпечення екологічної рівноваги та гарантій захисту навколишнього середовища з метою сталого розвитку держави та її регіонів [2].

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ РЕГІОНІВ

Гукалова Ірина	До дискурсу про соціальну резильєнтність	3
Влах Мирослава	Концептуальні основи геополітичної конкуренції: систематизація понять та тенденції розвитку	6
Дронова Олена	Антропоцен, неоліберальна глобалізація, війна й віра у громаду	10
Поручинський Володимир, Куцевич Артур, Куцевич Микола	Сучасна урбанізація: основні тенденції та проблеми	13
Венгрин Дар'я	Урбаністичні дослідження в контексті концепції сталого розвитку	14

ГАЛУЗЕВІ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНІВ

Смирнов Ігор, Любіцева Ольга	Світові проблеми логістики: логістика в Африці	18
Довгань Наталія	Особливості системного політико-географічного аналізу територіально-політичних систем мезо- та макрорівня	22
Волков Денис, Ключко Людмила	Стан і роль будівельної галузі у соціально- економічному розвитку Харківської області та України загалом	25
Ткаченко Леонід, Ключко Людмила	Соціально-економічний розвиток сільських територій України в умовах війни: виклики, можливості, перспективи	28
Гавріков Артем	Виробництво олійних культур в Україні: сучасні тенденції та їх роль у забезпеченні продовольчої безпеки	33
Мандрик Ірина, Лесік Вікторія	Сучасна структура зовнішньої торгівлі США	35
Лажнік Володимир	Динаміка та сучасний стан зовнішньої торгівлі товарами України з Італією	37
Павловська Тетяна, Баранчук Фаїна	Небезпечні відходи в Україні: стан проблеми у світлі законодавчих змін та воєнних.....	42
Гаврікова Ірина, Кравченко Катерина	Особливості статево-вікової структури українців із тимчасовим захистом у країнах Європейського Союзу	45
Слащук Андрій, Качаровський Роман, Трофимчук Денис	Трансформація етнічного складу населення Луцької міської територіальної громади у період кінця XIX – початку XXI століття	49
Слащук Андрій, Качаровський Роман, Лесік Вікторія	Сучасний стан населення міста Камінь-Каширський	51

Немець Олексій	Креативні хаби та простори України: суспільно-географічні особливості та проблеми	54
Гусєва Наталія	Україна в глобальній системі вимушених міграцій населення	59
Думнов Олександр	Регулювання ринку праці: досвід країн Європейського Союзу	64

РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК І ПРОСТОРОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Палеха Юрій, Маслова Марія	Взаємозв'язок стратегічного та просторового планування в умовах євроінтеграції та відбудови України	68
Голуб Геннадій	Просторове планування територіальних громад у Волинській області: проблеми та перспективи	70
Кухтаров Дмитро, Гнатюк Олексій	Порівняльне дослідження субурбанізаційних процесів у Вишневому та Боярці як містах-супутниках Києва	72
Гнатюк Олексій, Кононенко Олена	Сприйняття центру міста Києва: аналіз меж, осередків та повсякденних практик.....	75
Кравченко Катерина	Визначення особливостей трансформації міських агломерацій України на основі лідарних знімків	78
Пацюк Вікторія, Казаков Володимир	Індустріальна культура як концептуальна основа регенерації індустріальної спадщини	83
Голуб Геннадій	Реформа децентралізації у Волинській області: динаміка, результати та перспективи	87
Маковецька Лариса, Баранчук Фаїна	Роль міжмуніципальної співпраці у зміцненні стійкості Луцької громади в умовах воєнних викликів	88
Пугач Сергій, Мозолук Олег, Куньчик Ганна	Можливості використання ГІС-технологій для аналізу ринку нерухомості	90
Мельнічук Михайло, Скочук Нестор	Організація та просторове планування природокористування Маневицької територіальної громади	92
Криволапов Валерій	До питання оцінки людського капіталу регіону з позиції суспільної географії	95
Маляренко Костянтин	Тенденції просторових змін в Україні в контексті децентралізації	98

ПРИРОДНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ ТА РЕСУРСИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Чернюк Ганна	Оцінка потенціалу природних ресурсів і природних умов в областях Поділля	101
Літвінчук Вадим	Географія рідкоземельних та критично важливих мінералів Європи та їх значення	104
Літвінчук Вадим	Географія критично важливих та рідкоземельних мінералів України, їх значення та перспективи	107
Гоц Тетяна, Тарасюк Ніна	Крига Арктики в умовах прояву глобального потепління	110

Тарасюк Ніна, Ганущак Мар'яна	Комплексна оцінка природних умов регіону для потреб адаптації до змін клімату	112
Jelinska Agata, Jezierska-Thöle Aleksandra, Obodovskyi Oleksandr	Potencjał hydroenergetyczny rzeki Raduni i jej wykorzystanie gospodarczo-turystyczne	115
Павловська Тетяна, Ганущак Мар'яна, Погосян Олександр	До проблеми ризиків підтоплення заплави нижньої течії р. Стохід (гідропост «Любешів»)	119
Стельмах Валентина, Теребейчик Ірина	Сезонна мінливість параметрів кривої витрат річки Вижівка (гідропост Стара Вижівка, 1990–2024 рр.)... ..	122
Мельнійчук Михайло, Дмитроца Надія	Водно-стоковий режим річки Вижівка	126
Черевко Юлія, Полянський Сергій, Качаровський Роман	Гідроекологічний стан басейну річки Полтви	128
Саченок Роман	Про систему водопостачання та водовідведення м. Києва	132
Гудзевич Анатолій	«Джерело Вишенське» як відображення соціально-економічних й природоохоронних процесів м. Вінниці	134
Лісовський Андрій, Придеткевич Станіслав, Матуз Ольга	Енергетичний потенціал Хмельницької області та напрями його ефективного використання	137
Войтків Петро, Іванов Євген, Тататута Єгор	Рационалізація землекористування та обґрунтування пріоритетних напрямів сталого розвитку Судовишлянської територіальної громади	140
Мамонтов Назарій, Карпюк Зоя	Геоєкологічний стан водойм Камінь-Каширського району	145
Боровко Дмитро, Нетробчук Ірина	Сучасний стан та шляхи оптимізації водойм Ковельського району	147

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ

Москаленко Антон, Ключко Людмила	Стійкий розвиток туризму як об'єкт суспільно- географічного аналізу	150
Смирнов Ігор Любіцева Ольга	Точка на мапі: острів Біоко (колишній Фернандо По) у складі держави Екваторіальна Гвінея (історія, географія, екологія й туризм)	154
Rabant Hubert	Zagospodarowanie turystyczne szlaku wodnego Wisła–Odra	157
Essing-Jelonkiewicz Patrycja, Gonia Alicja	Turystyka zrównoważona miejscowości nadmorskich – studium przypadku miasta Łeba	160
Майстер Андрій, Куницький Михайло	Сучасний стан розвитку міжнародного онлайн-ринку туристичних послуг	164

Омельченко Наталя, Давидов Олексій	Візит-центри у національних природних парках України: стан і перспективи розвитку	168
Чижевська Лариса, Карпюк Зоя, Качаровський Роман, Чижевський Тадеуш	Природний рекреаційний потенціал Устилузької ТГ Володимирського району Волинської області	170
Потапова Алла, Семенюк Роман	Розвиток екотуризму як напрям регіонального розвитку Берестечківської територіальної громади ..	172
Єрко Ірина, Мельник Надія, Качаровський Роман, Яцуняк Віктор	Роль історико-культурних ресурсів у розвитку індустрії гостинності: регіональний аспект	175
Безсмертнюк Тарас	Заказники у структурі природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів Дубенського району Рівненської області	177
Мандрик Ірина, Дрищан Дарина	Сучасний стан розвитку туризму в країнах Північної Європи	182

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

Потапова Алла	Актуальні виклики розвитку географічної науки й освіти у контексті реформування вищої школи	186
Потапова Алла, Кулик Катерина	Дослідження рівня пізнавального інтересу та шляхів його формування на уроках географії	188
Мандрик Ірина, Мичка Ірина	Методичні особливості розроблення компетентісно орієнтованих завдань із географії в 10 класі	190
Дубич Богдан, Потапова Алла	Використання штучного інтелекту під час навчального процесу	192
Мельнійчук Максим, Лажнік Володимир	Використання цифрових карт і геоінформаційних технологій у шкільному курсі географії	193
Маковецька Лариса, Назарук Назар	Освітня цінність краєзнавчого підходу у дослідженні транспортної системи регіону	195
Ткачук Надія	Медіаграмотність у природничій освітній галузі державного стандарту базової середньої освіти	197
Pohrebskyi Taras	Problems of organizing and conducting extra-course work in geography	199
Ткачук Надія, Кошляцький Дмитро	Формування безпекової медіаграмотності учнів у позакласній роботі з географії засобами сучасних медіапроектів	201
Ткачук Надія, Тарасюк Злата	Особливості методики гейміфікації освітнього процесу з географії	203
Мужичок Юрій, Сосницька Ярослава	Інтерактивні форми навчання як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів	205
Поручинська Ірина, Стельмашук Назар, Скороход Орест	Зміст та методика проведення шкільних географічних екскурсій	207
Новосад Оксана, Бандура Станіслав	Компетентнісний підхід як основа формування фінансової відповідальності учнів	209

Капітула Наталія, Качаровський Роман, Слащук Андрій	Поняття методів та форм навчання в сучасній педагогічній науці	211
--	--	-----

**СУЧАСНІ ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ, КАРТОГРАФІЧНІ, ГЕОДЕЗИЧНІ
ТА ФОТОГРАММЕТРИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Безрук Віктор, Костріков Сергій	Урбогеосистема мегаполісу: модель для стійкого відновлення міського середовища	214
Грицевич Володимир	Атласне картографування адміністративно-територіального устрою регіону	216

Наукове видання

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів

Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(м. Луцьк, 6–7 листопада 2025 р.)
(українською, англійською, польською мовами)

Друкується в авторській редакції.

Відповідальність за зміст публікацій
та достовірність даних несуть автори

Верстка: В. Й. Лажнік
Коректура: С. О. Пугач
Обкладинка: Н. Бринчук

Підписано до друку 14.11.2025 р. Формат 60х84 ¹/₁₆.
Ум. друк. арк. 18,32. Зам. 488. Тираж 300.
Папір офсетний. Гарнітура Arial. Друк цифровий.

Видавець і виготовлювач ФОП Мажула Ю. М.
43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 47/35.
Тел. моб. 096 61 66 277, e-mail: y.mazhula@gmail.com
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7662 від 07 вересня 2022 року

